

Tre saker på tre minuter

Analys av texter med koppling till upphovsperson, tid och andra texter samt utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte med berättande

Att ge eleverna möjlighet att få uttrycka sina tankar och känslor om en gemensam läsupplevelse.

Läraren reflekterar om "Att tala inför andra"

På bara några få tillfällen utvecklades eleverna i rekordfart. Det var stor skillnad på första framträdandet och femte gången! Nyckeln är självförtroende. Självförtroende får man genom att lyckas. För att lyckas krävs trygghet. Trygghet får eleverna om de får utmana sig själva i sin egen takt, till exempel genom att välja hur stor grupp man vill berätta inför och om man vill sitta eller stå under sitt berättande.

Metod – Muntligt berättande i ett sammanhang

Under några veckor har vi läst, tänkt, samtalat, skrivit och berättat om *Möss och människor*. Under läsningens gång har eleverna skrivit läslogg, läst varandras tanketexter, samtalat i mindre grupper och i helklass. Ett särskilt moment denna gång har varit muntligt berättande. Efter genomförda aktiviteter har eleverna förberett kortare tal som framförts i små grupper. Eleverna har skrivit enkla talmanus i punktform som stöd, tränat på sitt framträdande, utvärderat sin egen insats utifrån manus, talet (rösten), ögonkontakt och kroppskontroll. Läsningen avslutades med att varje elev, i mindre grupper, under tre minuter fick lyfta fram tre saker ur boken. Det kunde vara:

- Något som berört,
- något som gett upphov till tankar (associationer),
- eller något eleven undrat över (ställt sig frågande).

Innehållet i de tre punkterna valde eleven själv, till exempel:

- Karaktärer,
- miljöer,
- scener,
- bokens sista scen,
- citat ur texten,
- tematik,
- eller budskap.

Tre saker på tre minuter

Tre minuter låter lite, men tre minuter oavbruten taltid är ganska lång tid. Eleven får möjlighet att uttrycka sina tankar, känslor, frågor, insikter och åsikter utan att någon annan avbryter. Under dessa "berättarstunder" har jag suttit som en tyst mus i ett hörn av klassrummet och lyssnat på varje elevs tre valda saker. Vilken förmån att få ta del av insiktsfulla, frågande, allvarliga och hoppfulla unga människors berättande om bland annat:

- Vänskap och lojalitet: Om relationen mellan George och Lennie
- Hopp: Drömmen om ett bättre liv
- Makt: Den hierarki som råder på gården och hur maktordningen möjliggör och begränsar
- Manlighet: Hur tuffa, hårda och känsloloka män är
- En nedvärderande syn på svarta: Om Crocks och vad han får utstå, n-ordet

- Attityden till funktionsnedsättning: Om den bristande förståelsen för Lennies svårigheter
- Synen på kvinnan: Om Curleys fru (som inte ens får ett namn), horhus, sexism

Men också... tankar som att "boken är en spegel av sin tid" och "det har ändå hänt väldigt mycket vad gäller synen på svarta och kvinnor, även om allt inte är bra idag". Ibland är vissa lärardagar bättre än andra! Ni vet, när eleverna formulerar tankar och når insikter som bara för några veckor sedan inte fanns. Avslutar med ett hoppfullt elevcitat:

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll*

Analys av texter med koppling till upphovsperson, tid och andra texter samt utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor.

Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte, mottagare och sammanhang. Talmanus samt analoga och digitala verktyg för att planera och genomföra muntliga presentationer.

Betygskriterier*

Eleven samtalar om och diskuterar varierande ämnen på ett sätt som utvecklar samtalen och diskussionerna **väl**.

Eleven framför åsikter med **väl** underbyggda argument. Dessutom förbereder och genomför eleven muntliga framställningar med **väl fungerande** struktur och innehåll och **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter. Eleven visar också **mycket goda** kunskaper om skönlitteratur och de sammanhang som olika verk har tillkommit i.

* årskurs 7-9